

PATVIRTINTA
Vilniaus Joachimo Lelevelio vidurinės
mokyklos direktoriaus
2016 m. gegužės 31 d.
įsakymu Nr. V - 164
(Vilniaus Joachimo Lelevelio
inžinerijos mokyklos direktoriaus
2016-09-01 įsakymo Nr. V-29 redakcija)

VILNIAUS JOACHIMO LELEVELIO INŽINERIJOS MOKYKLOS GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMO IR UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių mokinių ugdymo tvarkos aprašo (toliau – aprašas) paskirtis – įvertinti esamą gabių mokinių ugdymo situaciją Vilniaus Joachimo Lelevelio inžinerijos mokykloje ir numatyti gabių mokinių ugdymo sistemą.

2. Aprašas sudarytas remiantis Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

3. Apraše pateiktos ilgalaikės gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo ir ugdymo plėtos kryptys, išdėstyti tikslai, uždaviniai ir priemonės, numatomi tvarkos aprašo rezultatai.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

4.2. Talentingi vaikai- vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

5. Veiksmų plano įgyvendinimas remiasi šiais principais:

5.1. prieinamumo – kai visiems gabiams ir talentingiems vaikams nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, gyvenamosios vietos, mokyklos tipo, amžiaus, lyties, kalbinės aplinkos sudaromos sąlygos gauti jų poreikius atitinkantį ugdymą;

5.2. paslaugų tęstinumo – kai gabių vaikų paieška, atpažinimas ir ugdymas sudaro vientisą interaktyvią seką;

5.3. atsakomybės ir kompetencijos – gabių vaikų paiešką, atpažinimą ir ugdymą vykdo kvalifikuoti specialistai, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantys kokybišką švietimo pagalbą.

6. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą ir turtinimą.

II. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Sukurti veiksmingą gabių mokinių ugdymo sistemą, atspindinčią gabių moksleivių poreikius, sudarant edukacines, psichologines, socialines sąlygas.

8. Uždaviniai:

8.1. atpažinti gabius vaikus, pasižyminčius aukštu ir labai aukštu intelektiniu gebėjimų lygiu;

8.2. pritaikyti ugdymo turinį, aplinką gabių vaikų poreikiams;

8.3. gerinti švietimo pagalbos gabiams ir talentingiems vaikams kokybę;

8.4. ugdyti, plėtoti gabių moksleivių galias bei skatinti juos aktyviai dalyvauti šalies, tarptautinio lygio projektuose, olimpiadose;

8.5. skatinti mokinių tėvus aktyviai dalyvauti mokyklos veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus;

8.6. vystyti talentingų mokinių ugdymo(si) galimybes.

III. GABIŲ MOKINIŲ IDENTIFIKAVIMAS

9. Gabių vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą, diferencijavimą ir turtinimą.

10. Gabių vaikų atpažinimas:

10.1. gabūs vaikai atpažįstami asmenine tėvų ir mokytojų iniciatyva. Tėvai ir mokytojai subjektyviai taiko įvairius gabumų atpažinimo kriterijus. Vieni iš naudojamų kriterijų – geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, kituose tikslinės paskirties renginiuose;

10.2. taikomi adaptuoti ir standartizuoti gabių mokinių poreikius identifikuojantys instrumentai, testai, tyrimai;

10.3. priešmokyklinio amžiaus gabūs vaikai atpažįstami pagal intelektinius gebėjimus bei pasitelkiant psichologo, tėvų ir mokytojų įvertinimo išvadas (priedai 1, 2, 3);

10.4. pradinė klasių gabių mokinių veiklos stebėjimas (kas trimestrą fiksuojama mokinių veiklos pažanga);

10.5. gabių mokinių sąrašai pristatomi Mokytojų tarybos posėdžiuose.

IV. GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO BŪDAI

11. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas spartinamas:

11.1. ankstyvesniu priėmimu į mokyklą, pagal pedagoginių psichologinių tarnybų specialistų rekomendacijas anksčiau pradėjus dalyvauti priešmokyklinio ir (ar) pradinio ugdymo programose;

11.2. priešmokykliniame, pradiname ir pagrindiniame ugdyme atsižvelgus į mokymosi pasiekimus, gali būti rekomenduojama kelti mokinį į aukštesnę klasę;

11.3. teikiama atitinkama mokomoji medžiaga, kai tik mokinys jai yra pasirengęs.

12. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas diferencijuojamas, specializuojamas, individualizuojamas:

12.1. mokiniams ugdymas diferencijuojamas teikiant skirtingo sudėtingumo lygių užduotis;

12.2. teikiamos bendros užduotys, bet reikalaujama skirtingo jų atlikimo lygio ar būdo;

12.3. diferencijuojant ir individualizuojant namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;

12.4. dalis darbų atliekama savarankiškai;

12.5. teikiama galimybė įsisavinti kursą paties mokinio tempu;

12.6. teikiamos papildomos užduotys, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius.

13. Gabių ir talentingų vaikų ugdymo turtinimas:

13.1. skiriant papildomas valandas gabių vaikų ugdymui;

13.2. sudarant sąlygas gabiems mokiniams teikti pagalbą silpniau besimokantiems mokiniams;

13.3. teikiant specialistų pagalbą, organizuojant konsultacijas;

13.4. organizuojant mokomųjų dalykų savaitės, dekadų, olimpiadų, konkursų, parodų, moksleivių konferencijas;

13.5. organizuojant ekskursijas į įvairias mokslo įstaigas, universitetus, mokslinio tyrimo institutus, bibliotekas, muziejus, edukacines išvykas po Lietuvą bei Europos šalis;

13.6. organizuojant įvairių sporto šakų varžybas ir konkursus;

13.7. dalyvaujant šalies ir tarptautines mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose ir kituose renginiuose; pasirengimo tarptautinėms olimpiadoms stovyklose, užtikrinant dalyvavimą tarptautinėse olimpiadose.

14. Mokykla užtikrina vaikams, turintiems motyvaciją ir aukštus pasiekimus, galimybę gauti dalykinių ir asmenybės ugdymo žinių, įgyti tokių gebėjimų, kurių jie neturi galimybių įgyti per pamokas.

VI. NUMATOMI REZULTATAI

15. Numatoma, kad įgyvendinus aprašą:

15.1. didėja švietimo ir švietimo pagalbos specialistų susidomėjimas išskirtinių gebėjimų vaikų atpažinimu ir ugdymu;

15.2. sudaryta ir išbandyta gabių vaikų, pasižyminčių aukštu intelektinių gebėjimų lygiu, atpažinimo ir įvertinimo metodika;

15.3. atskleista ir pasiekta gerų rezultatų olimpiadose, konkursuose, įvairiose varžybose;

15.4. vykdoma nuolatinė gabių vaikų bei jaunimo stebėseną, tyrimai;

15.5. organizuojami gabių vaikų renginiai;

15.6. gabių ir talentingų vaikų dalyvavimas bei pasiekimai skelbiami mokyklos internetinėje svetainėje, mokyklos stenduose.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Tvarkos rengėjai – 2016 m. vasario 11 d. Vilniaus Joachimo Lelevelio vidurinės mokyklos direktoriaus įsakymu Nr. V-101 sudaryta darbo grupė.

21. Už aprašo įgyvendinimą atsakingi Vilniaus Joachimo Lelevelio inžinerijos mokyklos mokytojai ir specialistai.

ANKETA PEDAGOGAMS
GABIŲ VAIKŲ ATPAŽINIMAS IR UGDYMAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Gerbiami pedagogai,

Prašome atsakyti į šios anketos klausimus. Ja norima sužinoti Jūsų požiūrį į gabių vaikų ugdymą.

Pedagoginio darbo stažas.....

Data.....

1. Koks vaikas, Jūsų manymu, yra gabus? Kaip jį atskiriate iš grupės vaikų?

- a) aktyvus, žingeidus;
- b) išsiskiriantis iš bendraamžių;
- c) komunikabilus;
- d) savarankiškas;
- e) dėmesingas.

2. Kokios srities vaikų gebėjimai dažniausiai pasireiškia? Parašykite.

- a) protiniai gebėjimai;
- b) kūrybiniai gebėjimai;
- c) gebėjimai meno srityje;
- d) gebėjimai socialinėje srityje.

3. Kaip konkrečiai ugdote vaikų gebėjimus?

- a) įvairesne veikla (lankome teatrus, parodas ir pan.);
- b) skatinimu;
- c) sudėtingesnėmis užduotimis;
- d) dirbdami individualiai.

4. Ar kuriate gabiems vaikams atskiras užduotis, parengiate skirtingas priemones? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

5. Ar skiriate papildomai laiko gabiems vaikams ugdyti?

TAIP

KARTAIS

NE

6. Kokiais metodais dažniausiai puoselėjate vaiko gabumus?

- a) žaidimu
- b) pokalbiu;
- c) stebėjimais;
- d) eksperimentais;
- e) kita (parašykite).....

7. Ar piešinys jums „kalba“ apie vaiko įgimus gabumus, talentus?

TAIP

KARTAIS

NE

8. Ar duodate papildomus užduotis vaikams, kad geriau save realizuotų? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

9. Ar dažnai koreguojate vaiko veiklą? Pažymėkite.

TAIP

KARTAIS

NE

Dėkojame už atsakymus

ANKETA TĖVAMS

Vaiko vardas pavardė.....

GABIŲ VAIKŲ ATPAŽINIMAS IR UGDYMAS PRIEŠMOKYKLINIAME AMŽIUJE

Gerbiami tėveliai, sėkmingam vaiko ugdymui labai svarbi ne tik švietimo specialistų, bet ir Jūsų, tėvų, nuomonė apie vaikų ugdymą. Ši anketa skirta tam, kad geriau pažintume Jūsų vaiką ir sužinotume Jūsų požiūrį į gabių vaikų ugdymą.

1. Ar Jūsų vaikas labai aktyvus?

- a) viskuo domisi, daug klausinėja;
- b) ilgai stebi aplinką, ar kokį nors reiškini;
- c) mėgsta būti vienas;
- d) pats tyrinėja, ardo daiktus, žaislus;
- e) kita (parašykite).....

2. Ar Jūsų vaikas mėgsta fantazuoti?

TAIP NE

3. Ar Jūsų vaikas mėgsta pasakyti kažką labai įmantraus, jis tiesiog „gaudo“ tokius ypatingus žodžius?

TAIP KARTAIS NE

4. Kokių ypatingų gabumų turi Jūsų vaikas?

- a) protinių gebėjimų;
- b) kūrybinių gebėjimų;
- c) gebėjimų meno srityje;
- d) gebėjimų socialinėje srityje (gebėjimas kokybiškai vadovauti).

5. Kokia veikla dažniausiai užsiima Jūsų vaikas?

- a) piešimas, rankdarbiai, kūryba;
- b) įvairūs žaidimai;
- c) TV, kompiuteris;
- d) šoka, dainuoja, deklamuoja.

6. Ar Jūsų vaikas mėgsta kažkuo išsiskirti iš savo bendraamžių grupės?

TAIP KARTAIS NE

7. Kokio amžiaus Jūsų vaikas pradėjo tarti pirmuosius skiemenis, kalbėti?

Iki 1 metų 1 – 1,5 metų 3 metų

8. Ką piešia Jūsų vaikas?

- a) žmones;
- b) įvairias figūras;
- c) gamtą;
- d) viską;
- e) daiktus (negyvi daiktai).

9. Kaip ugdote vaiko ypatingus gebėjimus, talentus?

- a) bendraudami su vaiku;
- b) skatindami įvairia veikla;
- c) kūrybingumu;
- d) dalyvaudami papildomoje veikloje;
- e) niekaip.

Dėkojame už atsakymus

ANKETA PEDAGOGAMS

Šia anketa norima daugiau sužinoti apie Jūsų ugdytinių gabumus, kad galėtume padėti juos ugdyti jau priešmokykliniame amžiuje. Tai teiginiai, nusakantys kurią nors asmens savybę. Prašome vertinti kiekvieną ugdytinį, pažymint pliusu jam tinkamą teiginį lentelėje.

Data.....

Vaiko vardas pavardė.....

Eil. Nr.	Teiginiai	Visada	Dažnai	Kartais	Retai
1.	Smalsus(si), užduoda daug klausimų.				
2.	Žodynas turtingesnis nei bendraamžių.				
3.	Drąsiai reiškia savo nuomonę.				
4.	Turi gerą atmintį.				
5.	Turtinga vaizduotė.				
6.	Būdingas lankstus mąstymas.				
7.	Eksperimentuoja, grupuoja, analizuoja ir interpretuoja.				
8.	Diskusijose gina savo nuomonę.				
9.	Noriai atlieka užduotis, siekia tobulumo.				
10.	Savo klausimais glumina mokytojus, tėvus.				
11.	Noriai imasi naujų užduočių.				
12.	Išmoksta labai greitai ir lengvai.				
13.	Įsitraukia į įdomias užduotis.				
14.	Mėgsta būti grupėje, bendrauti.				
15.	Labai susidomi ir patiria malonumą aktyviai dalyvaudamas(a) meninėje veikloje.				
16.	Planuoja savo piešinius, išlaiko proporcijas.				
17.	Savo darbuose rodo daug originalumo.				
18.	Mėgsta kurti meną įvairiomis priemonėmis.				
19.	Turi gerą muzikinę klausą. Lengvai įsimena dainų melodijas.				
20.	Geriau negu kiti dainuoja, jaučia ir išlaiko ritmą ir melodiją.				
21.	Gerai sekasi organizuoti įvairius žaidimus bei užsiėmimus.				
22.	Pastabus, greitai pamato prieštaravimus.				
23.	Yra energingas. Turi daug idėjų.				
24.	Sugeba vadovauti grupei.				
25.	Jei kuo tiki, tai visas jėgas sutelkia tos idėjos įgyvendinimui.				

Dėkojame už atsakymus